

Crisis op lange termijn

Drs. M.H. van der Kuil RI
IQ-consulting
marcel@iq-consulting.com

Volgens de media duurt de crisis in de bancaire sector nu officieel meer dan een jaar. Het kenmerk van een crisis is dat zich in een korte tijdsperiode een specifiek kritiek probleem voordoet. Kunnen we na ruim een jaar 'aanmodderen' nog wel van een crisis spreken? Komen er nog meer 'crisisjaren'? En hoe weten we of de crisis voorbij is?

Ruim een jaar geleden kwam de ECB in actie met een financiële injectie van 95 miljard euro. Toen bleek voor het eerst duidelijk dat de crisis op de Amerikaanse huizenmarkt serieuze gevolgen had in de rest van de wereld. Sindsdien zijn er nog vele tientallen miljarden gevolgd, vooral in Amerika als Europa, om het interbancaire systeem draaiende te houden. De crisis was er toen echter al lang, want de onderliggende problemen waren al veel langer manifest aanwezig.

Als kernproblemen kunnen de neergaande Amerikaanse economie en de 'vastgoedluchtbel' worden genoemd. Daarnaast waren er problemen door het gebrek aan transparantie en toezicht voor wat betreft de financiële derivaten. Deze bijkomende problemen bestonden al veel langer: er werd al melding van gemaakt tijdens het Enron debacle.

Onlangs meldde Diederik van Hoogstraten in de Volkskrant dat de 'tweede ronde' in de crisis dreigt. De start hiervan zou blijken uit het feit dat het nu ook slecht gaat met de 'goede hypotheek' van het type 'Alt-A'. Van Hoogstraten borduurt echter voort op een van de grote misverstanden in de kredietcrisis: de crisis heeft zich nooit exclusief afgespeeld in het segment van 'slechte hypotheek' of van het type 'Subprime'. In bijna alle staten van Amerika laten de grafieken al een tijd stijgingen zien voor het aantal gedwongen verkopen van huizen en voor het aantal 'defaults' in het algemeen, voor alle segmenten in de huizenmarkt. Het probleem is ook niet het (lage) welvaarts- of inkomens-

niveau, maar het feit dat de verwachte waardevermindering van het vastgoed niet meer plaatsvindt. Dit probleem is trouwens ook buiten Amerika zichtbaar, bijvoorbeeld in Engeland, en ook in Nederland.

Misschien is het beter om het woord 'crisis' te schrappen, want dat heeft zijn betekenis verloren. Er lijkt eerder sprake te zijn van een 'normalisatie' van de banksector, waardoor zaken voorgoed zullen veranderen. Bijvoorbeeld de relatie tussen banken, rating agencies, toezichthouders en de politiek, zeker op nationaal niveau. Ook lijkt het dat de bancaire sector door de vele fusies langzaam maar zeker een mondiale sector wordt, waarin de verschuivende machtsverhoudingen in de wereld zich vertalen.

Een goede tip om de zaken toch wat te relativiseren is om naar de 'Market Insight' video's te kijken in Engelstalige media. Als je bijvoorbeeld CEO Larry Fink van de investeringsfirma Blackrock ziet, lijkt zijn bank alles voor elkaar te hebben en zijn het eerdere sommige anderen die 'huiswerk' hebben. Wat Fink betreft komt alles goed als we weer gewoon ons geld zijn werk laten doen: 'putting idle cash to work'. Een prima recept om nog even zorgeloos te relativiseren. •